UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/465

od 3. ožujka 2023.

o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 u pogledu najvećih dopuštenih količina arsena u određenim vrstama hrane

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EEZ) br. 315/93 od 8. veljače 1993. o utvrđivanju postupaka Zajednice za kontrolu kontaminanata u hrani ([1]), a posebno njezin članak 2. stavak 3.,

budući da:

(1) Uredbom Komisije (EZ) br. 1881/2006 ([2]) utvrđene su najveće dopuštene količine određenih kontaminanata u hrani, među ostalim anorganskog arsena u različitim vrstama hrane.

(2) Arsen je sveprisutni metaloid koji se u niskim koncentracijama nalazi u stijenama, tlu i prirodnim podzemnim vodama. Osim toga, i ljudske aktivnosti pridonijele su povećanju razina arsena u okolišu zbog industrijskih emisija (rudarenje, taljenje obojenih metala i spaljivanje fosilnih goriva) te upotrebe arsena u gnojivima, sredstvima za zaštitu drva, insekticidima ili herbicidima. Izloženost preko kože i udisanjem jest moguća, ali hrana i voda za piće glavni su načini izlaganja arsenu.

(3) Znanstveni odbor za kontaminante u prehrambenom lancu („Odbor CONTAM") Europske agencije za sigurnost hrane („Agencija") donio je 12. listopada 2009. mišljenje o arsenu u hrani ([3]). U tom je mišljenju Odbor CONTAM zaključio da privremeno dopušteni tjedni unos (PTWI) od 15 µg/kg tjelesne težine koji je utvrdio Zajednički stručni odbor FAO/WHO za prehrambene aditive (JECFA) više nije bio primjeren jer su podaci pokazali da anorganski arsen uzrokuje rak pluća, mokraćnog mjehura i kože te da su pri izloženosti količinama manjima od onih koje je preispitala JECFA utvrđeni brojni štetni učinci.

(4) Odbor CONTAM odredio je za rak pluća, kože i mjehura te za lezije kože raspon referentnih vrijednosti statističke donje granice pouzdanosti (BMDL01) od 0,3 do 8 µg/kg tjelesne težine na dan. U svojem znanstvenom mišljenju odbor CONTAM zaključio je da je procijenjena izloženost anorganskom arsenu u hrani za prosječne i česte konzumente u Europi unutar raspona utvrđenih vrijednosti BMDL-a 01, te da se mogućnost rizika za neke konzumente ne može isključiti.

(5) U znanstvenom mišljenju utvrđeno je da su česti konzumenti riže u Europi, kao što su pripadnici određenih etničkih skupina i djeca mlađa od tri godine, najizloženiji anorganskom arsenu iz hrane. Procijenjeno je da je izloženost anorganskom arsenu u hrani kod djece mlađe od tri godine, među ostalim iz hrane na bazi riže, dva do tri puta veća nego kod odraslih.

(6) U svojem znanstvenom izvješću iz 2014. ([4]) o izloženosti anorganskom arsenu u hrani u europskoj populaciji Agencija je utvrdila da su proizvodi na bazi žitarica glavni izvor te izloženosti te da su važni izvori riža, mlijeko i mliječni proizvodi. Međutim, pri procjeni izloženosti postojala je znatna razina nesigurnosti zbog heterogenosti podataka o konzumaciji hrane, pretvorbe ukupnog arsena u anorganski arsen i obrade lijevo cenzuriranih podataka.

([1]) SL L 37, 13.2.1993., str. 1.

([2]) Uredba Komisije (EZ) br. 1881/2006 od 19. prosinca 2006. o utvrđivanju najvećih dopuštenih količina određenih kontaminanata u hrani (SL L 364, 20.12.2006., str. 5.).

([3]) Znanstveni odbor EFSA-e za kontaminante u prehrambenom lancu (CONTAM); Znanstveno mišljenje o arsenu u hrani. EFSA Journal 2009.; 7(10):1351, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2009.1351.

([4]) Znanstveno izvješće EFSA-e o prehrambenoj izloženosti anorganskom arsenu u europskoj populaciji, EFSA Journal 2014.; 12(3): 3597, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2014.3597.

(7) S obzirom na te informacije Uredbom Komisije (EU) 2015/1006 ([5]) utvrđene su najveće dopuštene količine za prisutnost anorganskog arsena samo u riži i proizvodima na bazi riže te su države članice u skladu s Preporukom Komisije (EU) 2015/1381 ([6]) pozvane da tijekom 2016., 2017. i 2018. prate prisutnost arsena u hrani, po mogućnosti određivanjem sadržaja anorganskog i ukupnog arsena te, ako je moguće, drugih relevantnih vrsta arsena u raznim vrstama hrane.

(8) Agencija je u svojem znanstvenom izvješću iz 2021. ([7]) procijenila kroničnu izloženost anorganskom arsenu u hrani uzimajući u obzir najnovije podatke o prisutnosti anorganskog arsena u hrani. Zaključila je da su u raznim dobnim skupinama glavni izvori prehrambene izloženosti anorganskom arsenu riža, proizvodi na bazi riže, žitarice i proizvodi na bazi žitarica koji ne sadržavaju rižu te pitka voda. Agencija je nadalje zaključila da su određene vrste hrane namijenjene dječjoj populaciji (npr. hrana na bazi žitarica za dojenčad i malu djecu i keksi, dvopeci i kolačići za djecu, početna hrana za dojenčad, prijelazna hrana za dojenčad, hrana za posebne medicinske potrebe namijenjena dojenčadi i maloj djeci te hrana i voćni sokovi za malu djecu) znatno pridonijele izloženosti anorganskom arsenu u hrani u toj skupini stanovništva.

(9) Postojeća srednja izloženost arsenu iz hrane i izloženost na 95. percentilu i dalje su unutar raspona vrijednosti BMDL-a 01 utvrđenih u znanstvenom mišljenju odbora CONTAM iz 2009. Stoga je primjereno utvrditi nove najveće dopuštene količine za proizvode koji pridonose izloženosti arsenu i smanjiti postojeće najveće dopuštene količine, po mogućnosti na temelju podataka o njegovoj prisutnosti.

(10) Najveća dopuštena količina ukupnog arsena u soli prema Codexu Alimentariusu iznosi 0,5 mg/kg ([8]). Primjereno je utvrditi istu najveću dopuštenu količinu i u propisima Unije.

(11) Uredbu (EZ) br. 1881/2006 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(12) Uzimajući u obzir da određena hrana obuhvaćena ovom Uredbom ima dug rok trajanja, trebalo bi dopustiti da hrana koja je zakonito stavljena na tržište prije datuma početka primjene ove Uredbe ostane na tržištu.

(13) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog Uredbi (EZ) br. 1881/2006 mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Hrana koja je zakonito stavljena na tržište prije stupanja na snagu ove Uredbe može ostati na tržištu do isteka najkraćeg roka trajanja ili roka uporabe.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

([5]) Uredba Komisije (EU) 2015/1006 od 25. lipnja 2015. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 u pogledu najvećih dopuštenih količina anorganskog arsena u hrani (SL L 161, 26.6.2015., str. 14.).

([6]) Preporuka Komisije (EU) 2015/1381 od 10. kolovoza 2015. o praćenju arsena u hrani (SL L 213, 12.8.2015., str. 9.).

([7]) Znanstveno izvješće EFSA-e o kroničnoj prehrambenoj izloženosti anorganskom arsenu, EFSA Journal 2021.; 19(1): 6380, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2021.6380.

([8]) Codexov opći standard za kontaminante i toksine u hrani i hrani za životinje – GSCTFF (CODEX STAN 193 – 1995).

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. ožujka 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

U odjeljku 3. Priloga Uredbi (EZ) br. 1881/2006 pododjeljak 3.5. „Arsen (anorganski)” zamjenjuje se sljedećim:

	Hrana [1]	Najveće dopuštene količine (mg/kg mokre težine)
„3.5.	**Arsen (anorganski arsen za pododjeljke od 3.5.1. do 3.5.4. i ukupni arsen za pododjeljak 3.5.5.)** ([50])	
3.5.1.	Žitarice i proizvodi od žitarica [51]	
3.5.1.1.	Nepretkuhana valjana riža (polirana ili bijela)	0,15
3.5.1.2.	Pretkuhana i ljuštena riža	0,25
3.5.1.3.	Rižino brašno	0,25
3.5.1.4.	Rižini vafli, rižine oblate, rižini krekeri, rižini kolačići, rižine pahuljice i napuhana riža za doručak	0,30
3.5.1.5.	Riža namijenjena proizvodnji hrane za dojenčad i malu djecu [3]	0,10
3.5.1.6.	Bezaloholna pića na bazi riže	0,030
3.5.2.	Početna hrana za dojenčad[3] [29], prijelazna hrana za dojenčad[3] [29], hrana za posebne medicinske potrebe namijenjena dojenčadi i maloj djeci[3] [29] te hrana za malu djecu[29] [57]	
3.5.2.1.	– stavljena na tržište kao prah	0,020
3.5.2.2.	– stavljena na tržište kao tekućina	0,010
3.5.3.	Dječja hrana[3],[29]	0,020
3.5.4.	Voćni sokovi, rekonstituirani koncentrirani voćni sokovi i voćni nektari[14]	0,020
3.5.5.	Sol	0,50”